



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Mandatno-imunitetna komisija

Številka: 020-03-5/2020/4
Ljubljana, 8. 1. 2021

PREDLOG

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

Mandatno-imunitetna komisija na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) vlaga:

- Pobudo za sprejem Sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20).

Predsednik
Franci Rokavec, l.r.

Priloga:

- Predlog Sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta

PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV POSLOVNIKA DRŽAVNEGA SVETA

I. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Poslovniku Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) se v 33.a členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»V primeru naravnih in drugih hujših nesreč, večjih epidemij ali podobnih izrednih okoliščin (v nadaljevanju: izredne okoliščine), ko seje državnega sveta ni mogoče izvesti z osebno navzočnostjo državnih svetnikov brez tveganja za njihovo zdravje in varnost, lahko predsednik državnega sveta po posvetovanju s kolegijem, na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij, skliče sejo na daljavo.«.

Za prvim odstavkom se doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Predsednik državnega sveta lahko sejo iz prvega odstavka tega člena skliče brez predhodnega posvetovanja s kolegijem, kadar je to nujno potrebno, ker je odločitev treba sprejeti v manj kot tednu dni.«.

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Odločitev o tem, ali bo sodeloval na seji izven sedeža državnega sveta, državni svetnik sporoči v roku, ki ga predsednik državnega sveta določi pri odločitvi o izvedbi seje na daljavo.«.

Dosedanji peti, šesti in sedmi odstavek postanejo šesti, sedmi in osmi odstavek.

2. člen

V 75.a členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pobuda iz prejšnjega odstavka, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem poslovníkom, se uvrsti na dnevni red seje državnega sveta brez razprave in glasovanja. Seja, na kateri se pobuda obravnava, se začne najmanj 48 ur po sprejemu zakona v državnem zboru.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Pobude iz prvega odstavka tega člena ni mogoče vložiti, če je državni svet v skladu s 75.b členom sprejel sklep, da glede zakona ne bo zahteval, da državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

3. člen

Za 75.a členom se doda nov 75.b člen, ki se glasi:

»75.b člen

(1) Kadar gre za zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč, glede katerega lahko državni zbor na predlog vlade sprejme sklep, s katerim ugotovi, da referendumu ni dopustno razpisati, vlada o tem obvesti državni svet in ga pozove, da odloči, da glede zakona ne bo zahteval, da državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča (v nadaljnjem besedilu: poziv vlade).

(2) Ob obstoju pogojev iz prvega odstavka tega člena predsednik državnega sveta skliče sejo, na kateri državni svet obravnava poziv vlade. Seja iz prejšnjega stavka se začne najmanj 48 ur po sprejemu zakona v državnem zboru, nanjo pa so vabljeni predstavniki vlade, ki predstavijo in obrazložijo poziv vlade.

(3) Državni svet s sklepom sprejme poziv vlade, če zanj glasuje vsaj 33 državnih svetnikov in pozivu vlade do konca razprave pisno ne nasprotuje nobena od interesnih skupin.

(4) Če državni svet poziva vlade ne sprejme, takšnega poziva državnemu svetu ni mogoče ponovno predložiti v obravnavo in odločanje.

(5) Če državni svetnik do konca razprave o pozivu vlade napove namero za vložitev pisne pobude za sprejem odločilnega veta v skladu s prvim odstavkom 75.a člena, predsedujoči prekine sejo in določi, kdaj se bo nadaljevala. Če je do nadaljevanja prekinjene seje državnega sveta vložena pisna pobuda za sprejem odločilnega veta, državni svet odloča o predlogu za sprejem odločilnega veta, poziv vlade pa postane brezpredmeten.

(6) O sprejeti odločitvi državni svet obvesti državni zbor.«.

KONČNA DOLOČBA

4. člen

Spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega sveta začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V 1. členu se iz prvega odstavka 33.a člena Poslovnika Državnega sveta (v nadaljevanju: PoDS-1) črta besedilo, ki določa, da kadar je to nujno potrebno, ker je odločitev treba sprejeti v krajšem času, kot pa je mogoče sklicati sejo Državnega sveta, sejo na daljavo predsednik Državnega sveta lahko skliče le po predhodnem posvetovanju s Kolegijem Državnega sveta (v nadaljevanju: Kolegij), na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij. Določba se je v praksi izkazala za neživljenjsko, če je časa za sklic seje Državnega sveta malo, ga je še toliko manj za izvedbo posvetovanja o izvedbi seje na daljavo na podlagi sklica seje Kolegija v razširjeni sestavi in nato še za samo izvedbo sklica seje na daljavo. Zato je predvidena sprememba člena na način, ki še naprej omogoča sklic seje na daljavo po predhodnem posvetovanju s Kolegijem, na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij, kadar seje Državnega sveta ni mogoče izvesti z osebno navzočnostjo državnih svetnikov brez tveganja za njihovo zdravje in varnost. Kadar pa je to nujno potrebno, ker je odločitev treba sprejeti v manj kot tednu dni (izredna seja), lahko predsednik Državnega sveta sejo na daljavo skliče brez predhodnega posvetovanja s Kolegijem, na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij. Člen z namenom administrativne razbremenitve postopka sklica seje Državnega sveta na daljavo predvideva tudi spremembo veljavnega četrtega odstavka 33.a člena PoDS-1, ki po novem postane peti odstavek, na način, da lahko predsednik ob sklicu seje sam določi rok, do katerega mora državni svetnik sporočiti svojo odločitev o tem, ali bo sodeloval na seji izven sedeža Državnega sveta, in se mu o tem ni treba posebej posvetovali s Kolegijem v razširjeni sestavi. Navedena določba se je namreč v praksi izkazala kot dodatna administrativna ovira pri sklicu seje Državnega sveta na daljavo, ki po svoji vsebini, ki je strogo tehnične narave, ne pripomore k večji demokratičnosti postopka sklica seje Državnega sveta na daljavo.

K 2. členu

Predlagana je dopolnitev drugega odstavka 75.a člena PoDS-1, ki bi državnim svetnikom omogočila dovolj časa za preučitev zakona, kadar je pobuda za sprejem odločilnega veta vložena kmalu po sprejemu zakona v Državnem zboru. Namen določbe je torej državnim svetnikom omogočiti dovolj časa za seznanitev z zakonodajnimi rešitvami, predvsem kadar gre za obsežnejše zakone, saj se je v praksi izkazalo, da državni svetniki pogosto nimajo dovolj časa za natančno preučitev vseh zakonodajnih rešitev.

Na podlagi predlagane dopolnitve 75.a člena PoDS-1 z novim tretjim odstavkom pobude iz prvega odstavka 75.a člena PoDS-1 ne bo mogoče vložiti, če bo Državni svet pred tem v skladu z novim 75.b členom PoDS-1 sprejel sklep, da glede zakona ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča. Z navedeno določbo se želi doseči, da po sprejetju odločitve iz novega 75.b člena PoDS-1 (odločitev Državnega sveta, da glede zakona ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča), vložitev pobude za sprejem odločilnega veta ne bi bila več mogoča, ker bi državne svetnice in svetniki o zakonu

že odločili s kvalificirano večino, ki jo predpisuje 75.b člen PoDS-1. Novi tretji odstavek 75.a člena PoDS-1 torej preprečuje nastanek situacije, ko bi Državni svet omenjeno odločitev sprejel in o njej obvestil Državni zbor, potem pa bi osem državnih svetnikov, komisija ali interesna skupina vložilo/-a pobudo za sprejem odločilnega veta na isti zakon.

K 3. členu

Novi 75.b člen PoDS-1 določa, da mora Vlada, kadar gre za zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč, glede katerega lahko Državni zbor na predlog Vlade sprejme sklep, s katerim ugotovi, da referendumu ni dopustno razpisati, o tem obvestiti Državni svet in ga pozvati, da odloči, da glede zakona ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča. S tem se ureja delovanje Državnega sveta v skladu z 21.a členom Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20; v nadaljevanju: ZRLI), ki predvideva takšno odločitev Državnega sveta.

Trenutni postopek v tovrstnih primerih je namreč potencialno ustavno sporen, saj državni svetniki za pospešeno uveljavitev tovrstnih zakonov vlagajo pobude za sprejem odločilnega veta, nato pa glasujejo proti sprejemu pobude, s čimer se v skladu s tretjim odstavkom 75.a člena PoDS-1 možnost obravnave predloga veta na zakon izčrpa. Predsednik Državnega sveta tako lahko v skladu z 21.a členom ZRLI predsednika Državnega zbora obvesti, da Državni svet predloga odločilnega veta ni sprejel, novega pa ne more obravnavati, s čimer Državnemu zboru odpre pot, da sprejme sklep, s katerim ugotovi, da referendumu ni dopustno razpisati. Navedena uporaba instituta veta je v nasprotju z njegovim namenom, kakor ga v drugem odstavku 91. člena določa Ustava Republike Slovenije¹. Institut odločilnega veta je namreč namenjen temu, da Državni svet izrazi nestrinjanje s sprejetim zakonom in Državnemu zboru da ponovno možnost za razmislek, ne pa pospešitvi uveljavitve zakonodaje. Zgoraj navedeno postopanje pa je v tem delu potencialno ustavno sporno, uporabe odločilnega veta za pospeševanje uveljavljanja zakonodaje pa tudi ni mogoče najti v primerjalnopравни ureditvi. Uporaba odločilnega veta v nasprotju z njegovim namenom pa posledično lahko okrne pomen, pristojnosti in ugled Državnega sveta.

Ob obstoju pogojev iz prvega odstavka 75.b člena PoDS-1 na podlagi poziva Vlade predsednik Državnega sveta skliče sejo, na kateri Državni svet poziv obravnava. Seja se pri tem ne sme začeti manj kot 48 ur po sprejemu zakona v Državnem zboru, s čimer se državnim svetnikom želi zagotoviti dovolj časa za preučitev sprejetega zakona in okoliščin, zaradi katerih pride poziv Vlade v poštev. Na sejo so vabljeni predstavniki Vlade, ki predstavijo in obrazložijo poziv Vlade.

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a

Državni svetnik lahko do konca razprave o pozivu Vlade napove namero za vložitev pisne pobude za sprejem odločilnega veta v skladu s prvim odstavkom 75.a člena PoDS-1. V takem primeru predsedujoči prekine sejo in določi, kdaj se bo nadaljevala. Če je do nadaljevanja prekinjene seje Državnega sveta vložena pisna pobuda za sprejem odločilnega veta, Državni svet odloča o predlogu za sprejem odločilnega veta. V tem primeru Državni svet o pozivu Vlade ne odloča, saj postane brezpredmeten. Če je odločilni veto sprejet, to pomeni, da je Državni svet sprejel veljavno odločitev tudi v skladu z 21.a členom ZRLI. V primeru, da odločilni veto ni sprejet, pa v skladu s 75.a členom PoDS-1 nove pobude za sprejem odločilnega veta na isti zakon ni mogoče ponovno obravnavati. Državni svet bo, ne glede na drugi odstavek 75.a člena PoDS-1, o predlogu odločilnega veta odločal v okviru točke, med katero je bila seja prekinjena in ki je vsebinsko povezana z obravnavo zakona, glede katerega je Vlada Državni svet pozvala, da odloči, da glede zakona ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča.

Če pisna pobuda za sprejem odločilnega veta ni vložena, Državni svet obravnava poziv Vlade. Sklep Državnega sveta k pozivu Vlade bo sprejet, če bo zanj glasovalo vsaj 33 državnih svetnikov in njegovemu sprejemu do konca razprave pisno ne bo nasprotovala nobena od interesnih skupin. Pogoji so zasnovani na način, da bo že pred sprejemom sklepa jasno, da ni interesa oziroma ni možnosti, da bi po sprejemu sklepa bodisi osem državnih svetnikov bodisi interesna skupina ali komisija vložila pobudo za sprejem odločilnega veta v skladu s 75.a členom PoDS-1 (kar dodatno zagotavlja tudi sprememba 75.a člena PoDS-1). Četrty odstavek 75.b člena PoDS-1 na koncu določa še, da takšnega sklepa Državnemu svetu ni mogoče ponovno predložiti v obravnavo in odločanje, če ga v prvem poskusu ni sprejel. Določba je skladna z dosedanjim tretjim (po spremembi četrtem) odstavkom 75.a člena PoDS-1, ki določa, da pobude za sprejem odločilnega veta za isti zakon ni mogoče ponovno obravnavati, če Državni svet po opravljeni razpravi veta ne sprejme. Zadnji odstavek člena določa, da Državni svet o odločitvi, ki jo je sprejel, obvesti Državni zbor.

K 4. členu

Člen določa začetek veljavnosti sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta.

III. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJATA

33.a člen

(1) V primeru naravnih in drugih hujših nesreč, večjih epidemij ali podobnih izrednih okoliščin (v nadaljevanju: izredne okoliščine), ko seje državnega sveta ni mogoče izvesti z osebno navzočnostjo državnih svetnikov brez tveganja za njihovo zdravje in varnost oziroma kadar je to nujno potrebno, ker je odločitev treba sprejeti v krajšem času, kot pa je mogoče sklicati sejo državnega sveta, lahko predsednik državnega sveta po posvetovanju s kolegijem, na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij, skliče sejo na daljavo.

(2) Seja na daljavo je seja, na kateri vsi državni svetniki ali del državnih svetnikov sodeluje izven sedeža državnega sveta s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki omogoča razpravo in glasovanje na daljavo.

(3) Seja na daljavo se izvede z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki omogoča prenos slike in zvoka ali samo zvoka v takšni kvaliteti, da je mogoče brez vsakega dvoma ugotoviti identiteto državnega svetnika, ki na seji sodeluje izven sedeža državnega sveta.

(4) Odločitev o tem, ali bo sodeloval na seji izven sedeža državnega sveta, sporoči državni svetnik v roku, ki ga določi predsednik državnega sveta po posvetovanju s kolegijem, na sejo katerega so vabljeni tudi predsedniki komisij, pri odločitvi o izvedbi seje na daljavo. Če državni svetnik na seji sodeluje izven sedeža državnega sveta, mora zagotoviti, da je njegova komunikacijska naprava povezana v omrežje, ki omogoča prenos slike in zvoka ali samo zvoka.

(5) Pri ugotavljanju sklepčnosti se za prisotne štejejo državni svetniki, ki so osebno prisotni na seji na sedežu državnega sveta, in državni svetniki, ki na seji sodelujejo z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

(6) Državni svetniki praviloma glasujejo na podlagi poimenskega klicanja državnih svetnikov, ki ga opravi predsedujoči, oziroma s tehnologijo glasovanja, če jo informacijsko-komunikacijska tehnologija omogoča.

(7) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za seje kolegija, interesnih skupin, komisij in drugih delovnih teles na daljavo.

75.a člen

(1) Osem državnih svetnikov, komisija ali interesna skupina lahko da pisno pobudo za sprejem odločilnega veta.

(2) Pobuda iz prejšnjega odstavka, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem poslovnikom, se uvrsti na dnevni red seje državnega sveta brez razprave in glasovanja.

(3) Če državni svet po opravljeni razpravi ne sprejme odločilnega veta, pobude iz prvega odstavka tega člena za isti zakon ni mogoče ponovno obravnavati.